

ת"ד 4823/03/21 - מדינת ישראל נגד בר סרדוניה

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

02 אוקטובר 2022

ת"ד 4823-03-21 מדינת ישראל נ'
סרדוניה

לפני כבוד השופטת שרית קריספין
בעניין: המאשימה
ע"י בא כוחה עו"ד מחאמיד
נגד
הנאשם
בר סרדוניה
ע"י בא כוחו עו"ד ערד

גזר דין

ביום 29.11.21, הודה הנאשם במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, לפיו, ביום 21.12.20, בשעה 17:30 לערך, נהג ברכב בבת ים, ברחוב שלום אש, מכיוון צפון לכיוון דרום, הגיע לצומת עם רחוב מבצע סיני, החל בפניה שמאלה כאשר בכיוון נסיעתו מעבר חצייה ולא אפשר להולך רגל, מר יפים שוקלניק, יליד 1941, שחצה את מעבר החצייה שבנדון, מכיוון שמאל לימין פניית הנאשם, להשלים חצייתו בבטחה, המשיך בנסיעה מהירה, פגע בו עם חזית הרכב והטיחו לעבר הכביש.

מיד לאחר התאונה, האיץ הנאשם את רכבו ונמלט מזירת התאונה, תוך שהוא מותיר את הולך הרגל מאחור, שרוע על מעבר החצייה במקום. להולך הרגל, שפונה לבית החולים, נגרמו חבלות בגפיים התחתונות.

הנאשם אותר לבסוף באמצעות פעולות חקירה שביצעה המאשימה.

תחילה, כפר הנאשם באחריותו לגרם התאונה ולעבירת ההפקרה, אך בהמשך, בחר לחזור בו מכפירתו ולהודות במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, תוך שהצדדים הסכימו על קבלת תסקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של הנאשם וכן הוסכם כי המאשימה תגביל עצמה לעתירה של 9 חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות וארבע שנות פסילה בפועל, מאסר מותנה ופיצוי להולך הרגל ואילו ההגנה תהיה חופשיה בטיעוניה.

ביום 28.7.22 קבע הממונה על עבודות השירות כי הנאשם כשיר לריצוי עונש מאסר בעבודות שירות ואילו ביום 28.8.22, ניתן תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם.

ביום 6.9.22, טענו הצדדים לעונש, כמפורט בפרוטוקול הדיון.

בתמצית, עתרה המאשימה לתשעה חודשי מאסר בעבודות שירות, ארבע שנות פסילה בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי להולך הרגל, תוך שב"כ המאשימה הדגיש את חומרת העבירה, הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם באופן התנהגותו, התייחס למתחם ענישה במקרים דומים ולפסיקה רלוונטית.

בתמצית, עתר הסנגור לעונש של עבודות לתועלת הציבור ולחילופין, תקופת מאסר קצרה, של חודש עד חודשיים,

שתרצה בעבודות שירות ופסילה בפועל לתקופה שבין 6 ל-12 חודשים. עיקר טענותיו של הסנגור עסקו בהשוואה בין כתבי אישום בגין עבירות על תקנה 144 (א) לתקנות התעבורה, בנסיבות דומות או זהות, לשיטתו של הסנגור, לנסיבות המקרה שבפני ולפסקי דין שניתנו במקרים אלה. הסנגור התייחס לכך שבכתב האישום המתוקן, לא יוחסה לנאשם הוראת חיקוק שעניינה רשלנות וזאת, אף כי הנאשם הודה באחריותו לגרם תאונת הדרכים.

הנאשם עצמו טען כי הוא מצטער, למד הרבה דברים במהלך המשפט ובעיקר את הלקח שיש לנהוג בזהירות בכביש וש"זה לא משחק", כפי שהגדיר.

דין והכרעה

סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה קובע כדלקמן:

"נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, או עצר כאמור ולא הזעיק עזרה, דינו - מאסר שבע שנים".

הנאשם נותן את הדין, בין היתר, על עבירה מהחמורות שבפקודת התעבורה- הפקרה. דהיינו, אם לא די ברשלנותו בנהיגה של הנאשם, שהובילה לפגיעה בהולך הרגל, אף כי יכול היה, בנקל, למנוע את התאונה, הוסיף הנאשם פשע על פשע ונמלט מזירת התאונה, תוך שהוא מותיר את הנפגע מוטל על הכביש. העובדה כי המאשימה השמיטה, בשגגה יש לשער, את סעיף הרשלנות מכתב האישום המתוקן, אין בה כדי לגרוע מהמתואר בעובדות כתב האישום לגבי אופן נהיגתו של הנאשם, עובר לתאונה והתנהגותו לאחריה.

מדובר בהתנהגות אותה יש להוקיע ולגנות בכל דרך אפשרית, שכן, יש בה משום פגיעה קשה בערכים המוגנים של שמירה על בטחון הציבור, סולידריות חברתית ושלטון החוק.

לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט נדרש לבחינת הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ומידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה ובחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. לצורך קביעת העונש הראוי לנאשם, בית המשפט נדרש לבחינת הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות ובכלל זה נתוני הנאשם ונסיבותיו האישיות.

בע"פ 1789/14 נחמיה נגד מדינת ישראל, נאמר:

"הערך המוגן בעבירת ההפקרה הוא "החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומו, ולהציל את חייו" (ע"פ 5867/09 קרביאשוילי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה (2010)). באמצעות עיגונה של עבירה זו בפקודת התעבורה קיבל ערך זה, המגלם את עקרון הסולידריות החברתית, עיקרון הכרחי לקיומה של חברה תקינה, ביטוי בדין, והפך מחובה מוסרית גרידא לחובה משפטית, מעין "לא תעמד על דם רעך" (ויקרא, י"ט, ט"ז) בממד מחמיר (בממד אחר ובנסיבות אחרות, ראו חוק לא תעמוד על דם רעך, תשנ"ח-1998). בנוסף, עבירה זו נועדה גם למנוע מצב בו הנהג המעורב בתאונה חומק מאחריות, על-ידי הימלטות של "פגע וברח", ובקביעתה יש כדי לסייע לרשויות האכיפה באיתור האחראים לתאונה (ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל (2006). בשל הערך המוסרי-חברתי המעוגן בעבירה זו, לצד התכלית החשובה של הבאת עבריינים לדין, נקבע בדין עונש מחמיר, שאף הוחמר מאוד ביסודו בתיקון החוק מס' 101 בתשע"ב-2011. אף הפסיקה הצטרפה למגמה זו בהציבה רף ענישה מחמיר בעבירות מעין אלה (ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל, פסקה 62 לפסק דינו של השופט עמית (2011)).

..אוסף, כי במסגרת השיקולים לקביעת מתחם הענישה יש גם להביא בחשבון, בנוסף לשיקול המוסרי ולממד האכיפה, את הפיתוי הגדול להימלט ממקום עבירה, המהווה חלק אינהרנטי ממכלול עבירת ההפקרה. לשיקול זה חשיבות גם במשפט העברי; כך למשל קובע הרמב"ם במורה נבוכים (ג', מ"א, מהדורת מיכאל שורץ), בין כללי הענישה "והשלישי, חומרת ההתפתות לדבר. כי מדבר שהאדם מתפתה לעשותו - או מפני שהתאווה מגרה אותו לעשותו, או מפני שהוא רגיל לעשותו, או מפני שקשה מאוד לא לעשותו - הוא לא ימנע אלא אם צפוי לו דבר חמור. והרביעי הוא הקלות לבצע את המעשה בהיחבא ובסתר, באופן שאחרים לא ירגישו בו. להרתיע מזה ניתן רק בעונש כבר וחמור" (ראו גם ע"פ 9628/09 שרעבי נ' מדינת ישראל, פסקה ח' לפסק דיני (2009)). דברים אלה של הרמב"ם כמו נכתבו לענייננו".

בעפ"ת 10002-11-13 חטיב נגד מדינת ישראל, נאמר:

"... על הפוגע חובה לעצור במקום התאונה כדי לעמוד, באופן אישי, על תוצאותיה ולהושיט עזרה כפי יכולתו ובהתאם לנסיבות המקרה. ... מהמטרות העומדות ביסוד עבירת ההפקרה, ... הן להבטיח מתן עזרה מידית לנפגע התאונה על מנת לשמור על חייו וגופו, זה הוא הרובד הרפואי, והן למנוע מהנהג לחמוק מאחריות ולסייע לרשויות האכיפה לברר כיצד נגרמה התאונה ומי אחראי לה, וזה הוא הרובד המשפטי-מוסרי. מטרות רפואיות, משפטיות ומוסריות אלה, גוזרות אף את מה שיש לצפות מהנהג הפוגע. ... כל מקרה ומקרה לפיו נבחן נסיבותיו וכל מקרה ומקרה לפי הצרכים הרלוונטיים ובכפוף לאילוצים הקיימים, הן האובייקטיביים והן הסובייקטיביים, שאף בהם נכון וראוי להתחשב. עיקר הדבר הוא, כי חובתו של הנהג הפוגע לעצור ולהושיט עזרה אינה עניין טכני או פורמלי והיא לא נועדה להתבצע למראית עין בלבד. המצופה מהנהג הפוגע הוא למלא את חובתו המוסרית והאנושית הבסיסית, מתוך דאגה אמיתית וכנה לגורלו של הנפגע. כשם שנפסק כי "עצירה" לעניין עבירת ההפקרה אין פירושה "עצירה פיזית" או "עצירה קינטית", אלא עצירה "אמיתית" שמטרתה לעמוד על תוצאות התאונה (ראה רע"פ 10212/04 ממנ נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 5.1.2005), כך גם החובה לעצור ולהזעיק עזרה אינה מתקיימת עת שהנהג מגלה אדישות לגורלו של הנפגע, לרבות משום שהוא מרשה לעצמו להניח כי אחרים מטפלים בו או יטפלו בו.

כיוצא בכך, החובה לעצור ולהזעיק עזרה אינה מתקיימת, גם אם מסיבה כלשהי הנהג נאלץ לעזוב את מקום התאונה, עת שהנהג נמנע מלעשות את המינימום המצופה ממנו, דהיינו, להתקשר באופן מיידי לכוחות ההצלה ולהסגיר עצמו למשטרה, וכל זאת בזמן אמת".

באשר למתחם הענישה המקובל במקרים דומים, להלן הפסיקה שהוגשה על ידי ב"כ המאשימה:

רע"פ 1670/16 עוידה נגד מדינת ישראל, שם דחה בית המשפט העליון ערעור שעניינו, מתחם ענישה של 6 ועד 36 חודשי מאסר, 5 שנות פסילה ורכיבי ענישה נוספים וזאת בנסיבות של פגיעה בקטין, שרכב על אופניים במעבר חצייה ועזיבת המקום.

ע"פ 59/14 פרלמן נגד מדינת ישראל, שם דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שקבע מתחם ענישה של 8 ועד 30 חודשי מאסר בפועל וגזר 8 חודשי מאסר בפועל וחמש שנות פסילה בפועל, בנסיבות של פגיעה בהולכת רגל שנחבלה חבלות של ממש וחזרה של הנאשם לזירת התאונה תוך פרק זמן קצר תוך שכבוד הש' ג'ובראן קובע כי עבירת ההפקרה במקרה שבנדון, נעברה בנסיבות שאינן מן החמורות, אך אין מקום להתערב בגזר עמוד 3

הדין.

ע"פ 1825/14 סרחאן נגד מדינת ישראל, שם דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שקבע מתחם ענישה של 6 עד 36 חודשי מאסר בפועל וגזר 8 חודשי מאסר בפועל ו-3 שנות פסילה בפועל, בנסיבות של הפקרת קטינה, ללא אחריות לגרם התאונה עצמה וכן, בנסיבות בהן בחר הנאשם, להסגיר את עצמו לרשויות באופן מיידי כמעט.

ע"פ 5516/15 נעיראת נגד מדינת ישראל, שם דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, שקבע מתחם ענישה של 9 עד 30 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל ו-3 שנות פסילה בפועל, בנסיבות של פגיעה בקטין, בלי אחריות לגרם התאונה עצמה.

בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, הרי שאין הלימה וזהות בין טווח הענישה כפי שהוא מוצע במסגרת הסדר הטיעון לבין מתחם העונש ההולם-ראה בעניין זה ע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, ע"פ 1901/19 **אסולין נגד מדינת ישראל** ועוד. עם זאת, בית המשפט נדרש לקבוע את מתחם הענישה הראוי, אך "בית המשפט אינו קובע מתחם במובן הפורמלי שנקבע בתיקון 113, אלא לשם קבלת מידע והקשר לעונש שראוי לקבוע בהסדר טווח"- פס"ד אסולין לעיל.

באשר לפסיקה שהגישה ההגנה, מדובר בפסיקה שאינה רלוונטית למקרה שבפני, שכן כלל פסקי הדין עוסקים בעבירות על תקנה 144 (א) לתקנות התעבורה ולא בעבירת הפקרה, כמו בעניינו של הנאשם.

הסנגור בחר להקדיש את עיקר טיעונו לכך שכתב האישום כנגד הנאשם הוגש בגין עבירה על סעיף 64 א(ב) לפקודת התעבורה ולא בגין עבירה על תקנה 144 (א) לתקנות התעבורה, כאילו לא הנאשם עצמו בחר להודות במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, לאחר שהתיק כבר נקבע לשמיעת ראיות.

הסנגור הגיש את הנחיות פרקליט המדינה בכל הנוגע להבחנה בין עבירות על סעיף 64 א לתקנה 144 לעיל ושב וטען כנגד שיקול הדעת של המאשימה.

בכל הנוגע לניסוח כתב אישום, נאמר בפסיקה כי למאשימה שיקול הדעת בניסוחו וקביעת סעיפי האישום. ראה לענין זה **בג"צ 8814/18 קובי אמסלם שלו נגד מדינת ישראל**:

"עשרות, אם לא מאות פעמים, נאמר בפסיקתו של בית משפט זה, כי נקודת המוצא היא, שלתביעה מסור שיקול דעת מקצועי רחב בסוגיות שונות הנוגעות להליך הפלילי על כל שלביו, החל מהחקירה, דרך הגשת כתב האישום וכלה בשלב הערעור. התערבות בשיקול דעת הרשויות תיעשה במשורה ובמקרים חריגים ונדירים בלבד, כאשר ההחלטה הנדונה לוקה בחוסר סבירות קיצוני (ראו, לדוגמה, בג"ץ 8049/16 אלון נ' פרקליטות המדינה (המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין), [פורסם בנבו], פסקה 7 והאסמכתאות שם (6.7.2017); בג"ץ 2303/15 חנקשייב נ' פרקליט המדינה, [פורסם בנבו] פסקה 8 והאסמכתאות שם (7.4.2015); בג"ץ 1019/15 פלוני נ' פרקליטות מחוז תל אביב פלילי, [פורסם בנבו] פסקה 10 והאסמכתאות שם (17.7.2015)). הפסיקה עמדה על כך כי "החלטה לגבי אופן ניסוח כתב אישום היא במובהק מסוג ההחלטות שבליבת הסמכות ושיקול הדעת של התביעה" (בג"ץ 199/18 טובים נ' מדינת ישראל - משטרת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 5 (20.3.2018) (להלן: עניין בן טובים))."

ככל שהסנגור סבר כי החלטת המאשימה "לוקה בחוסר סבירות קיצוני", הרי שלא הייתה כל מניעה להביא את הראיות בפני בית המשפט, לבחינתו, קל וחומר מקום בו מועד ההוכחות כבר נקבע.

ההגנה בחרה שלא לעשות כן וחזקה שנשקלו כלל השיקולים הרלוונטיים להגנת הנאשם, בטרם חזרתו מכפירה והצגת הסדר הטעון בפני בית המשפט ומשלב זה, לא עומדת עוד לנאשם הזכות לטעון כנגד העבירות בהן בחר להודות ושוב, משיקוליו וטעמיו שלו בלבד ומבלי שבית המשפט נחשף לחומר הראיות.

מכאן וכפי שנקבע בפסיקה לעיל, הרי שמתחם הענישה הראוי כולל רכיב של מאסר בפועל, בין בעבודות שירות בנסיבות קלות יותר ובין מאסר ממשי, בהתקיים נסיבות מחמירות, לתקופה שבין 6 חודשים ועד 36 חודשים, פסילה בפועל לתקופה שבין 24 חודשים ועד 5 שנים ורכיבי ענישה נוספים.

לפיכך, מצאתי כי הסדר הטעון שגובש בין הצדדים עומד מתחם הענישה הראוי ויש מקום לאמצו, אם כי לא אוכל ליתן משקל ממשי לטענות הסנגור בדבר העונש הראוי לנאשם במסגרת טווח הענישה המסוכם, שכן, לא הובא בפני אף לא פסק דין אחד, שעניינו עבירה על סעיף 64 א לעיל ולא על תקנה 144 (א) לעיל, התומך בעונש מאסר של 30 עד 60 יום ובעונש פסילה של עד 12 חודשים, כפי שטען הסנגור.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אזקוף לזכות הנאשם העובדה כי בחר, בסופו של יום, לקחת אחריות ולהודות במיוחס לו וכן את עברו התעבורתי, הכולל 5 הרשעות קודמות, משנת 2016, דהיינו, עבר תעבורתי תקין.

תסקיר שירות המבחן סקר את נסיבות חייו של הנאשם ובתמצית ומבלי לפגוע בצנעת הפרט, נראה כי לנאשם עבר נורמטיבי ובמקביל, משיכה מגיל צעיר לנושא המוטורי, המהווה עבורו מקור לריגושים וביטחון וכי התנהלותו בזמן התאונה, משקפת את קשייו להתמודד עם מצבי לחץ. עוד נאמר, כי הנאשם אינו בשל להליך טיפולי בשלב זה, אם כי הכיר בפגם המוסרי שבהתנהגותו. המלצת שירות המבחן הייתה לעונש של מאסר בעבודות שירות.

לטעמי, ענישה מחמירה ומאוזנת, מתחייבת במקרה זה, על מנת להרתיע את הנאשם ואחרים, מלעבור עבירות הפקרה, על כל חלופותיה.

לאור כל האמור לעיל ולאחר ששקלתי את כלל השיקולים לקולא ולחומרא, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. אני דנה את הנאשם לשמונה חודשי מאסר, אשר ירוצו בעבודות שירות, על פי חוות דעת הממונה על עבודת השירות.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי מאסרו ביום 7.11.22, עד השעה 08:00, בהתאם לקביעת הממונה.

2. פיצוי סמלי לנפגע, מר יפים שקולניק ת.ז. 307799411 מרחוב אילת 3 בת ים, בסך 8000 ₪ או 80 ימי מאסר תמורתם. הפיצוי ישולם עד ולא יאוחר מיום 2.1.23 על פי אחת האפשרויות להלן:

יובהר כי התשלום יכול להתבצע בחלוק לא פחות מ-72 שעות ממועד מתן גזר הדין.

הנאשם מוזהר כי אי תשלום במועד ולו של אחד השוברים, יוביל לתוספת ריבית פיגורים וככלל, בית המשפט לא ייעתר לבקשות לביטול ריבית הפיגורים, למעט במקרים חריגים.

3. פסילה בפועל למשך 28 חודשים בניכוי 9 חודשי פסילה מנהלית ושיפוטית שריצה הנאשם בתיק זה. רישיון הנהיגה יופקד לא יאוחר מיום 4.12.22 שעה 10:00.

על הנאשם להפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט לא יאוחר מהמועד שנקבע לעיל. היה ולא יפקיד רישיונו - ייחשב הנאשם כמי שנוהג בזמן פסילה ולא יחל מנין הפסילה.

4. אני דנה את הנאשם ל - 12 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים. המאסר יחול על עבירות על סעיף 64 לפקודת התעבורה על כל חלופותיו, עבירות על תקנה 144(א) לתקנות התעבורה וכן על עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מעל לשנתיים ונהיגה בזמן פסילה.

5. 6 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים.

המזכירות תעביר עותק הפרוטוקול אל הממונה על עבודות השירות.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, ז' תשרי תשפ"ג, 02 אוקטובר 2022, במעמד הנוכחים.